

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาวัตกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษในอัตลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร” จังหวัด กรุงเทพมหานคร เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการวิจัยคือ เพื่อศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์เอกลักษณ์ของ วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร และเพื่อการพัฒนาวัตกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษในอัตลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาวัดราชาธิวาสราชวรวิหารซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสำรวจในพื้นที่ตลอดจน การสังเกต และการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงวัดราชาธิวาสราชวรวิหารจำนวน 3 คน กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 10 คน และกลุ่มมัคคุเทศก์ จำนวน 5 คน ทำการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) และ ใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับรายละเอียดเนื้อหาการนำเสนอในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้างต้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ “การพัฒนาวัตกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษในอัตลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม ด้านพุทธศาสนาวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. เอกลักษณ์ของวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร จังหวัด กรุงเทพมหานคร

1.1 ข้อมูลทั่วไปของวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร จังหวัด กรุงเทพมหานคร

ด้วยเหตุที่วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร จังหวัด กรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงละโว้ ถึงต้นกรุงรัตนโกสินทร์อยู่มาก สมัยก่อนเรียกกันว่า "วัดสมอราย" เป็นวัดโบราณเก่าแก่แห่งหนึ่งซึ่งเป็นวัดฝ่ายสมณะ ก็คือ วัดที่มีพระสงฆ์ประพฤติปฏิบัติในสมณวัตรเคร่งครัดในการวิปัสสนากรรมฐานเป็นอย่างมาก จนในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 แห่งราชวงศ์จักรี โดยส่งให้กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาทเป็นแม่กองในการปฏิสังขรณ์วัดต่างๆนอกเขตเมืองพระนคร รวมไปถึงวัดสมอรายแห่งนี้ด้วย มีทั้งการรื้อถอนอุโบสถออก แล้วสร้างขึ้นใหม่ ในรูปแบบของช่างวังหน้าจนวัดสมอรายนี้ถูกขนานนามว่าเป็น “วัดวังหน้า” นอกจากจะมีการบูรณะ ปฏิสังขรณ์ครั้งใหญ่ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกฯ ยังทรงให้กรมพระราชวังบวรฯ พระบรมวงศานุวงศ์หลายพระองค์มาประทับจำพรรษาอยู่ที่วัดแห่งนี้ สิ่งนี้เองเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า “วัดสมอราย” นี้เริ่มมีความสำคัญ และมีความเกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ไทยในราชวงศ์จักรีมานับตั้งแต่ต้นราชวงศ์จักรี จนเป็นที่มาของชื่อ “วัดราชาธิวาส” นั่นเอง

เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (ในสมัยนั้นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแผ่นดินเรียก สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแผ่นดินกลาง) มีพระชนมายุได้ 16 ชันษา ในขณะที่ดำรงพระเกียรติยศเป็น สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแผ่นดินกลาง ก็ได้ทรงอุปสมบท และได้ทรงโปรดเกล้าฯ จัดการให้ทรงผนวชในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม หรือที่ศาสนิกชนชาวไทยทั่วไปเรียกว่า “วัดพระแก้ว” ถือว่า “พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ” จึงเป็น “เจ้านายพระองค์แรก ซึ่งได้

ทรงผนวช ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ” แต่นั่นมาก็ได้ถือเป็นธรรมเนียมสืบต่อไปว่า ถ้าเจ้านายพระองค์ใด ตลอดจนถึงหม่อมเจ้า ให้ทรงผนวชในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม จนถึงปัจจุบันนี้ แต่ส่วนว่าจะทรงประทับวัดใดไม่กำหนด ให้สุดแล้วแต่ความนับถือ หรือความสะดวก ครั้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงเข้าพิธีอุปสมบทที่วัดพระศรีรัตนศาสดารามแล้วก็ได้ย้ายมาประทับประพาศพิพรรคมจรยในสำนักพระปัญญาพิศาลเถร ณ วัดสมอรายนี้ ตลอดพรรษา ไม่เพียงแต่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย แต่ก็มีบรมวงศานุวงศ์อีกหลายพระองค์ก็ได้เข้ามาอุปสมบท และเสด็จมาประทับจำพรรษาที่วัดสมอรายหลายพระองค์ เช่น **เจ้าฟ้ากรมขุนเสนาณรงค์ พระพงษ์นรินทร์** หรือแม้แต่ **นักพระองค์เอง** เจ้ากรุงกัมพูชา ที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ ทรงรับเข้ามาเลี้ยงเป็นพระราชบุตรบุญธรรม ก็ได้มาประทับจำพรรษาที่วัดนี้ เช่นเดียวกัน และตั้งแต่นั้นมาก็มีพระบรมวงศานุวงศ์อื่นๆ ก็จะมาประทับจำพรรษาอยู่ในพระอารามแห่งนี้เรื่อยมา ไม่เพียงแต่เจ้านายชั้นเจ้าฟ้า และพระบรมวงศานุวงศ์จะมาประทับจำพรรษาที่วัดแห่งนี้ แต่วัดนี้ก็ถือว่าเป็นวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในประเทศไทยเลยทีเดียวได้ เพราะวัดสมอรายถือเป็น **วัดฝ่ายอรัญวาสี** แห่งแรกที่ก่อกำเนิดคณะสงฆ์ภิกษุใหม่ ที่เรียกว่า **“ธรรมยุติกนิกาย”** อันถือได้ว่าเป็นพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวอย่างแท้จริง

ตลอดระยะเวลาที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงผนวชนั้น ท่านก็ได้ศึกษาเล่าเรียนศิลปศาสตร์แขนงต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะวิชาภาษาศาสตร์ทั้งวิชาภาษาอังกฤษ ภาษาบาลี และสันสกฤตจนแตกฉาน ด้วยเหตุนี้ท่านจึงสามารถสอบสวนข้อความต่างๆ ในพระไตรปิฎกทุกฉบับได้โดยละเอียด ตลอดจนสามารถเรียนรู้และกำหนดจดจำตามพระอรธกถาด้วยพระองค์เอง ท่านได้ความว่า คลาดเคลื่อนจากพุทธบัญญัติเป็นอันมาก อีกทั้งพระภิกษุสงฆ์ในสมัยนั้นประพฤติน้อยหย่อนต่อพระวินัยไปมาก ทำให้การยึดถือพระพุทธศาสนาดูเสื่อมถอยไม่เข้มแข็ง ไม่เป็นระเบียบวินัย จนครั้งหนึ่งท่านถึงกับตรัสขึ้นมาว่า **"หากภายใน 7 วันไม่เจอกับพระภิกษุที่มีความน่าเลื่อมใสถึงพร้อมด้วยพระธรรมวินัย ท่านจะขอลาสิกขา"** เป็นเรื่องแปลกกว่าในอีก 2-3 วันให้หลังท่านก็ได้ไปพบกับพระสงฆ์รามัญองค์หนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ และเคร่งครัดในวินัยของสงฆ์เป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งยังรู้พุทธวจนะ ชำนาญในอักขรจารณวิธี มากกล่าวศาสนวงศ์ และดูหน้าเลื่อมใสยิ่งนัก จึงทำให้ท่านวิชรญาณภิกษุ หรือสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเลื่อมใสพระรามัญรูปนี้เป็นอย่างมาก ต่อมาจึงได้ยึดถือแบบอย่างพระรามัญองค์นี้ และนำแนวทางปฏิบัติต่างๆ เหล่านี้ไปปฏิบัติ จนได้ริเริ่มก่อตั้งพระพุทธศาสนานิกายใหม่ที่มีชื่อ ว่า **“ธรรมยุติกนิกาย”** ขึ้นในปีพุทธศักราช 2372 ณ วัดสมอราย และได้รับวัตรปฏิบัติจากพระรามัญสืบมาในธรรมยุติกนิกายนี้ โดยทรงมีพระราชดำริว่า ... **"การที่จะประพฤติดังปฏิบัติ ให้ต้องตามวินัยนิยมเต็มบริบูรณ์ตามพระราชประสงค์ จะระคนอยู่ในคณะอันใหญ่อย่างวัดมหาธาตุนี้หาบริบูรณ์ดีตลอดได้ไม่ อีกประการหนึ่งก็เป็นการรังเกียจพระราชหฤทัย ด้วยความประพฤติไม่เสมอนในหมู่คณะเหล่านั้น จะระคนปนกันอยู่สืบไปไม่ควร ทรงใคร่ต่อความบริสุทธิ์อย่างยิ่ง"** ท่านวิชรญาณภิกษุจึงทรงเสด็จกลับไปประทับอยู่ที่วัดสมอราย และได้ก่อตั้งนิกายธรรมยุติกขึ้น

1.2 เอกลักษณะของการพัฒนานวัตกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษในอัตลักษณ์

ศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาวัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติลงความเห็นโดยส่วนใหญ่ว่า วัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร จังหวัด กรุงเทพมหานครคือการเที่ยวชม วัตรราชาธิวาสราชวร

วิหาร ที่เห็นอย่างเด่นชัดเหมาะแก่การสื่อสารให้กับนักท่องเที่ยวได้มีความรู้และเข้าใจตรงกันเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีอยู่ 6 ประการ ได้แก่

ประการที่ 1 ประวัติของวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร

ประการที่ 2 พระอุโบสถวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร

ประการที่ 3 ศาลาการเปรียญ ศาลาการเปรียญ

ประการที่ 4 จิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร

ประการที่ 5 พระเจดีย์วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร

ประการที่ 6 การดูแลรักษาความสะอาดและข้อปฏิบัติในการเที่ยววัดราชา

ธิวาสราชวรวิหาร จังหวัด กรุงเทพมหานคร

จากการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ท่องเที่ยวในวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร จังหวัด กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีความสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของกลุ่มบุคคลในท้องถิ่นวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร ในประเด็นวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร เป็นแหล่งประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรมด้านพุทธศาสนา เป็นสถานที่ที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ แสดงถึงประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยละโว้ จนกระทั่งกรุงรัตนโกสินทร์ แสดงให้เห็นคุณค่าของวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร สัญลักษณ์ต่างๆ ต้องพัฒนานวัตกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษในอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร ที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้าใจ และมีบุคคลากรที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและอธิบายข้อมูลได้ ควรใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อความหมาย ในด้านความรู้เนื้อหาสาระด้านวิชาการ ควรมีป้าย และสัญลักษณ์บอกให้ชัดเจน เช่น ป้ายบอกความสำคัญของสถานที่สำคัญของวัด สัญลักษณ์วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร ป้ายประวัติวัดวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร หรือข้อมูลอื่นๆที่น่าสนใจแสดงให้เห็น

2. พัฒนานวัตกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษในอัตลักษณ์

ศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร

จากเอกลักษณ์ที่ชี้ไปถึงความเป็นมาของวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร นั้นมีความเหมาะสมที่จะทำการสื่อความหมายให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยววัดราชาธิวาสราชวรวิหาร ให้มากขึ้น ดังมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ประวัติความเป็นมาของวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร

ข้อความที่ต้องการพัฒนานวัตกรรมการสื่อความหมาย:

วัดราชาธิวาสวิหาร เดิมชื่อวัดสมอราย เป็นวัดเก่าแก่มาก สร้างสมัยกรุงละโว้ หรือก่อนกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ.๑๘๒๐ และผูกพัทธสีมา เมื่อ พ.ศ.๒๓๑๐ วัดราชาธิวาสวิหาร เดิมชื่อว่า วัดสมอราย ได้รับพระบรมราชาูปถัมภ์ตลอดมาทุกรัชกาล

ในรัชกาลที่๑ กรมพระราชวังบวรมหาสุรสีหนาทรงปฏิสังขรณ์และพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงอุปสมบทแล้วเสด็จมาประทับที่วัดนี้ เมื่อทรงดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ากรมขุนเสนาณรงค์ ทรงผนวชแล้วเสด็จมาประทับที่วัดนี้ ซึ่งต่อมาภายหลังได้เป็นสมเด็จพระนารายณ์รามาธิบดี พระเจ้ากรุงกัมพูชา ทรงเป็นหางนาศ (สามเณรที่บวชต่อท้ายพิธีบวชพระ) และโดยเสด็จมาประทับที่วัดนี้ด้วย

ในรัชกาล ๒ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยประทับระหว่างทรงผนวช พร้อมด้วยกรมพระราชวังบวรมหาเสนาณุรักษ์ จึงพระราชทานนามเสียใหม่ว่า วัดราชาธิวาสวิหาร

ในรัชกาลที่ ๓ กรมพระราชวังบวรมหาศักดิพลเสพย์ รับสั่งให้ปลูกพระตำหนักช่อฟ้าใบระกา ๕ ห้อง มีเฉลียงรอบถวายเป็นที่ประทับ เจ้าฟ้างมหาหมงกุฎ ซึ่งยังทรงสมณเพศอยู่ไว้เป็นที่ประทับเมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๒ ในรัชกาลนี้ได้มีการปฏิสังขรณ์หลาย

ในรัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปฏิสังขรณ์ใหม่แล้วพระราชทานนามใหม่ว่าวัดราชาธิวาสวิหาร มีความหมายว่า **วัดอันเป็นที่ประทับของพระราชบิดา** เป็นวัดแรกที่ถือกำเนิดคณะสงฆ์ ธรรมยุติกนิกายเคยเป็นที่ประทับของรัชกาลที่ ๔ ระหว่างทรงผนวช

ในรัชกาลที่ ๕ พ.ศ.๒๓๗๒ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงผนวชเป็นพระภิกษุ เรียกวัดนี้ว่า “วัดราชาธิวาส” ตลอดสมัยรัชกาลที่ ๕ พ.ศ.๒๕๐๒ เจ้าอาวาสในครั้งนั้น ได้ขอพระราชทานให้เติมคำว่า วิหาร ต่อท้ายเป็น วัดราชาธิวาสวิหาร รัชกาลที่ ๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ทรงพระราชวินิจฉัยไว้ว่า คำว่า **สมอ** มาจากภาษาเขมรว่า **ธมม** ที่แปลว่าหิน **ธมม** หมายแปลว่าหินเรียงราย ธมมแครง แปลว่าหินแข็ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ให้รื้อสร้างใหม่หมดทั้งวัด คือ พระอุโบสถ พระเจดีย์ ศาลาการเปรียญ กุฏิไม้ทาสีแดงและหอสวดมนต์ ถนนหิน ลานหิน ภูเขา เส้าหิน เขื่อนคู ถนนผ่านกลางวัดทั้งสะพาน หล่อพระประธานประดิษฐานในพระอุโบสถ

ในรัชกาลที่ ๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้เขียนภาพพระเวสสันดรชาดกที่ฝาผนังในพระอุโบสถ สร้างพระวิหารสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ และกุฏิเจ้าอาวาส

ในรัชกาลที่ ๗ ทรงพระราชทานพระตำหนักพญาโศภิตาประดิษฐานไว้ในวัด สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี สมเด็จพระบรมราชินี ทรงพระราชทานกุฏิติก ๓ แถวคณะบวช และได้พระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ประการอื่น ๆ เหมือนสมัยรัชกาลก่อน

ในรัชกาลที่ ๘ และรัชกาลปัจจุบันก็ยังคงได้รับพระบรมราชูปถัมภ์เหมือนรัชกาลก่อน ๆ เช่น นิตยภัตพระสงฆ์(ค่าอาหาร) ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา เงินเดือนคนทำงานวัด เป็นต้น

พัฒนานวนกรรมการสื่อความหมายเป็นภาษาอังกฤษ ดังนี้

The History of Wat Rachatiwasworaviharn

The former name of Wat Rachatiwasworaviharn was Wat Samorrai which was a very old temple and a royal monastery at present. It was built in the Lopburi style in 1820 B.C. It was declared to be a temple in 2310 B.C. Every king in the Rattanakosin period supported this temple.

In the reign of King Rama I, His Royal Highness Bawornsurasrihanart restored the temple and when King Rama II was a monk, he stayed at this temple. After that, Somdet PhraNarai Ramathibodee who later became Phra Choa Krungkambucha was a novice and stayed at this temple, too.

King Rama II stayed at this temple during his monkhood with His Royal Highness Sananurak. He gave the new name of the temple to be Watrachtiwasviharn.

In the reign of King Rama III, His Royal Highness Maha Sakdiphonlasep had the new house built for Chao Fa Mahamongkut and it was decorated with Cho Fa and Bai Raka for Chao Fa Mahamongkut while he stayed as a monk here. There were five rooms and a terrace. At that time, many things in this temple were restored.

In the reign of King Rama IV, King Rama IV stayed at this temple during his monkhood and the temple was restored again and was given a new name called WatRachatiwasviharn. It meant the temple for staying of the king and it was the first temple of Dhammayuttika Nikaya. He changed the name of the temple to be Watrachitiwasviharn.

In the reign of King Rama V, the King was a monk at this temple and he called this temple Watrachatiwas. The abbot asked for a Viharn to add the old name as King Rama V translated from the Khmer language. Thamo means stones. Thamorai means the row of stones. King Rama V commanded to dismantle the following items: Ubosod, Preaching hall, Phrachedi, Sala Klan Prarain, monks' red wood houses, a stone road, a stone yard, a mountain, a stone pole, a moat, the road through the middle of the temple and bridges. He had the principle Buddha image in the ordination hall.

In the reign of King Rama VI, the King was pleased to have Prince Vessandon Jakata mural paintings on the walls of Phra Ubosod. He built Phra Viharn for Somdet Phra Ayyaika and the abbot's residence.

In the reign of King Rama VII, the King was pleased to move Phya Thai house to this temple. Queen Ram Phai Pannee had a house built and she supported this temple.

King Rama VIII and King Rama IX have supported Wat Rachatiwasvoraviharn such as monks's food, electricity bill, water bill and the salary of the people working here.

3.2 พระอุโบสถวัดราชาธิวาสวิหาร

ข้อความที่พัฒนานวกรรมการสื่อความหมาย:

พระอุโบสถเป็นทรงขอมคล้ายนครวัด ออกแบบโดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ มีห้องสามตอนคือ ส่วนหน้าเป็นระเบียง ส่วนกลางเป็นห้องพิธี มีพระสัมพุทธพรรณีเป็นพระประธานภายใต้เศวตฉัตร 9 ชั้น ส่วนหลังพระประธาน มีภาพจิตรกรรมฝาผนังภายใน แสดงเรื่องพระเวสสันดรชาดก สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงเป็นผู้ร่างภาพ และ ศาสตราจารย์ ซี.ริโกลี (C.Rigoli) จิตรกรชาวอิตาลี เป็นผู้เขียนด้วยการใช้สีปูนเปียก (Fresco) ด้านหลังของพระอุโบสถยังแบ่งเป็นอีกห้องหนึ่ง ประดิษฐาน "พระสัมพุทธรัตนโณภาส" ซึ่งใต้ฐานชุกชีนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้บรรจุพระบรมราชสรีรังคาร สมเด็จพระศรีสวรินทรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า และเส้นพระเกศาของสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 ไว้ด้วย

พัฒนานวกรรมการสื่อความหมายเป็นภาษาอังกฤษดังนี้

PhraUbosod or the ordination hall was in Khmer Style, it was similar to Angkor Wat. It was designed by His Royal Highness Bawornsurasrihanart. There were three parts: the first part was a gallery. The middle part was a ritual room which housed the principal Buddha image (Phra Sam Putta Pannee) under nine- tiered royal white umbrellas. At the back of the principle Buddha image was mural paintings frame the story of Prince Vessandon Jakata episodes. The preliminary drawing of pictures were drawn by His Royal Highness Prince Chitcharoen, Prince Narisara Nuvativongse, and Professor C. Rigoli , an Italian artist, painted the fresco mural paintings. The last part was behind the Ubosod where Phra Sam Puttawattanopas was placed. King Rama IX had the ashes of Somdej Phra Sriwarintra Boromrajthawee Prapanwasa Aiyikachao kept in the lotus flower-shaped pedestal of the image and the hair of Somdej Phra Nang Chao RamPhaiPannee, his Queen, were kept there, too.

3.3 จิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถวัดราชาธิวาสวิหาร

ข้อความที่พัฒนานวกรรมการสื่อความหมาย:

จิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถวัดราชาธิวาสวิหาร เรื่องพระเวสสันดรชาดก เขียนแบบโดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงเป็นผู้ร่างภาพ และนายคาร์โล ริโกลี ศิลปินชาวอิตาลีเป็นผู้ลงสีแบบด้วยการใช้สีปูนเปียก (Fresco) ลักษณะภาพเขียนแบบศิลปะตะวันตกทั้งสี่ทิศ

ส่วนบนของผนังด้านหลังพระประธาน พระสัมพุทธพรณี ด้านซ้าย และ ด้านขวาเป็นภาพในเรื่องพระเวสสันดรชาดก ตอนพระอินทร์ประทานพรแก่นางผสดีให้ลงมาเกิดเป็นพระชนิพระเวสสันดร

ส่วนบนของผนังด้านพระอุโบสถด้านทิศเหนือ ส่วนบนของผนังด้านเป็นภาพในเรื่องพระเวสสันดรชาดก ตอนพราหมณ์เมืองกลิงคราฐทูลขอช้างเผือกและพระนคร

ส่วนบนของผนังด้านพระอุโบสถด้านทิศตะวันตก เป็นภาพในเรื่องพระเวสสันดรชาดก ตอนทรงบริจาคน้ำ และนมให้เป็นที่านระหว่างทาง

ส่วนล่างของผนังด้านพระอุโบสถด้านทิศตะวันตก เป็นภาพในเรื่องพระเวสสันดรชาดก ส่วนล่างของผนังด้านพระอุโบสถด้านทิศเหนือ เป็นภาพในเรื่องพระเวสสันดรชาดก ตอนพระเวสสันดรตรัสเรียกพระลูกรัก

ส่วนล่างของผนังด้านพระอุโบสถด้านทิศเหนือ เป็นภาพในเรื่องพระเวสสันดรชาดก ตอนพระนางมัทรีกลับจากหาผลไม้ในป่า และวิงวอนขอทางแก่พระยาสัตว์

ส่วนล่างของผนังด้านพระอุโบสถด้านทิศใต้ เป็นภาพในเรื่องพระเวสสันดรชาดก ตอนพระอินทร์แปลงลงมาเป็นพราหมณ์ทูลขอพระนางมัทรี

ส่วนล่างของผนังด้านพระอุโบสถด้านทิศใต้ เป็นภาพในเรื่องพระเวสสันดรชาดก ตอนขูชกหลงทางผ่านเมืองสีพี พระเจ้าสญชัยไถ่ตัวพระนัดดาภิเษก และ ชาลีด้วยสมบัติจากท้องพระคลัง

ส่วนล่างของผนังด้านพระอุโบสถด้านทิศใต้ เป็นภาพในเรื่องพระเวสสันดรชาดก ตอนพระเวสสันดร พระนางมัทรี พระโอรสและพระธิดาเสด็จมาพบกันพร้อมหน้ากลางป่าเขาวงกต

ส่วนบนของผนังด้านพระอุโบสถด้านทิศใต้ เป็นภาพในเรื่องพระเวสสันดรชาดก

ตอนพระเวสสันดร พระนางมัทรี พระโอรส และพระธิดาทุกพระองค์ทรงเสด็จกลับสู่เมืองสีพี
พัฒนานวกรรมการสื่อความหมายเป็นภาษาอังกฤษ ดังนี้

Phra Ubosod or the ordination hall was in Khmer style, it was similar to Angkor Wat. It was designed by Prince Narisara Nuvativongse. There were three parts: the first part was a gallery. The middle part was a ritual room which housed the principal Buddha image (Phra Sam Putta Pannee) under nine- tired royal white umbrellas. At the back of the principle Buddha image were mural paintings from the story of Prince Vessandon Jakata episodes. The preliminary drawings of pictures were drawn by His Royal Highness Prince Chitcharoen, Prince Narisara Nuvativongse, and Professor C. Rigoli, an Italian artist, painted the fresco mural paintings. The last part was behind the Ubosod where Phra Sam Puttawattanopas was placed. King Rama IX had the ashes of Somdej Phra Sriwarintra Boromrajthawee Prapanwasa Ayyikachao kept in the lotus flower-shaped pedestal of the image and the hair of Somdej Phra Nang Chao RamPhaiPannee, King Rama VII' s Queen, was kept here, too.

The mural paintings of Wat Rachatiwasworaviharn were related to the Jakata stories. The preliminary drawings of the pictures were drawn by His Royal Highness Prince Chitcharoen, Prince Narisara Nuvativongse. Professor C.Rigoli, an Italian artist, painted fresco mural paintings. The mural paintings were in the western style on the four sides of the first part of the Ubosod.

The top and the bottom parts of the walls in the Ubosod have mural paintings from Prince Vessandon Jakata episodes painted as in the following:

The top part of the wall in the Ubosod towards the northern side was the painting in which a Brahma from Kalingkaraja asked for taking the blessing elephant of the city to his town. Prince Vessandon donated the elephant to him.

The top part of the wall in the Ubosod the western side was the painting in which Prince Vessandon donated his horses and a carriage to people during his travelling.

The bottom part of the wall towards the western side also was the painting concerning his life.

The bottom part of the wall towards the northern side was the painting in which Prince Vessandon called his son and his daughter going up from the pond.

The bottom part of the wall towards the northern side also was the painting of Nang Mathree, Prince Vessandon's wife, came back from seeking fruits in the forest.

The bottom part of the wall towards the southern side was the painting in which Indra disguised himself as a Brahma and asked for Nang Mathree from Prince Vessandon.

The bottom part of the wall towards the southern side also was the painting of Choochok, an old Brahma, got lost in Si Pi city. King Sonchai, Vessandon's father, gave the ransom to him and got his grandchildren back.

The bottom part of the wall towards the southern side also was the painting in which Prince Vessandon, Nang Mathree, and their children met each other in the middle of the forest at Khoa Wong Khot.

The top part of the wall towards the southern side also was the painting in which Prince Vessandon, Nang Mathree, KanHa and Chalee went back to Si Pi city.

3.4 ศาลาการเปรียญ

ข้อความที่ต้องการพัฒนานวกรรมสื่อความหมาย:

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ทำด้วยไม้สักทั้งเป็นอาคารไม้ที่สวยงามและขนาดโตที่สุดในตะวันออกไกล ออกแบบโดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สร้างศาลาการเปรียญวัดราชาธิวาสวรวิหารแทนศาลาการเปรียญหลังเดิมที่อยู่ด้านหน้าพระอุโบสถ ศาลาการเปรียญหลังใหม่ตั้งอยู่ในบริเวณด้านหน้าวัดนอกแนวคูน้ำด้านหน้า และอยู่ด้านเหนือของถนนกลางวัดหน้าเขตสังฆาวาส อาคารหันหน้าไปทางทิศตะวันตก

ศาลาการเปรียญเป็นที่แสดงธรรม เป็นศาลาการเปรียญสร้างด้วยไม้สักทั้งหลัง โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงให้สร้างเลียนแบบจากศาลาการเปรียญวัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี ถือเป็นศาลาการเปรียญที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เป็นอาคารยกสูงขนาด 11 ช่วงเสา เสาอาคารเป็นเสาไม้กลมขนาดใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 50 เซนติเมตร ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง เสาไม้แต่ต้นมีชื่อในวรรณคดีไทยอยู่ทุกๆต้น ภายอาคารมี 3 ห้อง คือห้องมุขด้านหน้าและ ด้านหลัง ห้องส่วนกลาง ผนังอาคารเป็นผนังไม้ฉัตรธรรมชาติ ประตูหน้าต่างเป็นลวดลายอย่างศิลปะไทย ประกอบด้วยช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ มีหลังคาคลุมโดยรอบ ผนังหลังคาเป็นกระเบื้องกาบกล้วย เป็นลอนโค้งสี่เหลี่ยม และมีกระเบื้องปิดพื้นขอบชายคาด้านล่าง ที่ด้านหน้ามุข ทิศตะวันออกมีสัญลักษณ์ตราพระเกี้ยวประดับอยู่ ส่วนด้านทิศตะวันออกมีสัญลักษณ์ ตราราชิราวุธ ผนังใต้ถุนเป็นหินอ่อนสีขาวแผ่นใหญ่สลักด้วยสีแดง นอกจากนี้แล้วศาลาการเปรียญมีเสาทั้งหมด 16 ต้น 8 คู่ มีชื่อเสาแต่ละต้นดังต่อไปนี้

1. ทิศเหนือ ชื่อขุนไกร	2. ทิศใต้ ชื่อขุนแผน
3. ทิศเหนือ ชื่อศรีมาลา	4. ทิศใต้ ชื่อพระพิฆิตร
5. ทิศเหนือ ชื่อจมีนไวย	6. ทิศใต้ ชื่อพระพันวรรษา
7. ทิศเหนือ ชื่อวันทอง	8. ทิศใต้ ชื่อศรีประจัน
9. ทิศเหนือ ชื่อทองประศรี	10. ทิศใต้ ชื่อสร้อยฟ้า
11. ทิศเหนือ ชื่อลาวทอง	12. ทิศใต้ ชื่อบุษบา
13. ทิศเหนือ ชื่อขุนช้าง	14. ทิศใต้ ชื่อหมื่นหาญ
15. ทิศเหนือ ชื่อเณรจิว	16. ทิศใต้ ชื่อเณรทฆवाद

พัฒนานวกรรมการสื่อความหมายเป็นภาษาอังกฤษ ดังนี้

King Rama V had a new Sala Kan Parien built to replace the old one in front of the Ubosod. This new Sala Kan Parien was located in front of the temple, out of moat, on the north of the middle road in Sangkhawas zone or the residential area for monks. It faced to the west of the temple. It was the biggest and the most beautiful teak wooden structure in the Far East.

Sala Kan Parien is the preaching or merit-making hall in a monastery made from teak in Ayutthaya style. It was designed by His Royal Highness Prince Narisara Nuvativongse. He imitated the design of the structure from the hall of Wat Suwannaram in Petchburi. This building was raised high in the level of 11 pole range. The poles are big circle ones with the diameter of fifty centimeters. Each pole has its name from Thai literature. There are three rooms: the front, the middle and the back ones. The walls of the building are in natural colors. The doors and windows are in the style of Thai art. It consists of Cho Fa, Bairaka and Hang Hong. The roofs cover the building. The roof is made from orange tiles and covers the eaves below. The east of the front room has Phra Kiao and Wachirawut symbols. The floor of Sala Kan Parien is placed by big white and red marbles alternately. Moreover, Sala Kan Prarien has sixteen poles, eight pairs. Each pole is given its name as in the following:

1. The north: Khun Krai	2. The south : Khun Phan
3. The north: Srimala	4. The south: Phra Pichit
5. The north: Chamueanwai	6. The south: Phrapanwassa
7. The north: Wanthong	8. The south: Sriprachan
9. The north: Thongprasri	10. The south: Soifha
11. The north: Loathong	12. The south: Buthsaba
13. The north: Khunchang	14. The south: Muanharn
15. The north: Neancheaw	16. The south: Thaen Khwad

3.5 พระเจดีย์วัดราชาธิวาสวรวิหาร

ข้อความที่พัฒนานวกรรมการสื่อความหมาย:

พระเจดีย์วัดราชาธิวาสวรวิหารซึ่งประดิษฐานอยู่หลังพระอุโบสถ สร้างขึ้นจากพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ทรงปฏิสังขรณ์ใหม่ เป็นรูปทรงขวา ในสมัยศรีวิชัยครอบพระเจดีย์องค์เดิม ในรัชกาลที่ 6 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทำการบูรณะเสร็จสิ้น พระอุโบสถวัดราชาธิวาส จึงทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ทำการปฏิสังขรณ์ พระเจดีย์ขึ้นมาใหม่จากพระเจดีย์องค์เดิมให้กลมกลืนกับพระอุโบสถ จึงมีการตกแต่งด้วยซุ้มบันแถลงของสถาปัตยกรรมเขมร ผู้ควบคุมให้ออกแบบสร้างพระเจดีย์ คือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนเรศวรฤทธิ เมื่อสร้างพระเจดีย์แล้วได้ประดิษฐานพระพุทธรูปศิลาแบบมหายาน ได้พระราชทานให้ประดิษฐานบนซุ้มพระเจดีย์ทั้ง ๔ ทิศ รวม ๔ องค์ พระพุทธรูปนี้

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงนำมาจากประเทศอินโดนีเซีย เดิมอยู่ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม รวม ๕ องค์

พระเจดีย์ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมซ้อนกันเป็นชั้นรองรับ แบบฐานบัวคว่ำ ลูกแก้วสองชั้น ออกไป สูง 0.80 เมตร มีความกว้างด้านละ 12.00 เมตร ที่กลางด้านของฐานอาคารทั้ง สี่ด้าน มีการทำให้ฐานยื่นออกมารองรับซุ้มบันแถลงทั้งสี่ทิศ ที่ฐานชั้นบนซึ่งรองรับองค์พระเจดีย์ แนวฐานสี่เหลี่ยมล้อมรอบองค์พระเจดีย์กลมส่วนนี้ล้อมด้วยซุ้มหยกโค้งและประติมากรรมรูปสิงห์ยืนล้อมจำนวน 28 ตัวล้อมรอบที่ฐานชั้นบน พระพุทธรูปที่ประดิษฐานในแต่ละซุ้มทั้งสี่ด้านเป็นพระพุทธรูปในพระพุทธรูปนามหายานแบบชวา จำนวน สี่องค์ดังนี้

ซุ้มด้านทิศเหนือคือ พระพุทธรูปประทับนั่งปางประทานอภัย

ซุ้มด้านทิศตะวันออกคือ พระพุทธรูปประทับนั่งปางมารวิชัย

ซุ้มด้านทิศใต้คือ พระพุทธรูปประทับนั่งปางประธานพร

ซุ้มด้านทิศตะวันตกคือ พระพุทธรูปประทับนั่งปางสมาธิ

พัฒนานวกรรมการสื่อความหมายเป็นภาษาอังกฤษ ดังนี้

Phra Chedi of Wat Rachatiwasworaviharn was located behind the Ubosod which was built in the reign of King Rama V. He had the Ubosod, the Ordinal Hall, restored in Java style of Sriwichai period. The restoration was finished in the reign of King Rama VI. He stored Phra Chedi to replace the old one in harmony with Phra Ubosod. The small gable placed in front of the building was in the Khmer style. It was designed by His Royal Highness Prince Nares Varaidhi or Phra Ong Chao Kritsadapinihan. The Sila Buddha image in the style of Mahayana Nigaya was housed in the Phra Chedi. It was housed at four arched sides including other four Buddha images. These four Buddha images were brought from Indonesia and another one was at Wat Sriraththanasadaram. There were five Buddha images in all.

Phra Chedi was located on the square base with double lotus petals. The collar beam was .80 meters tall and 12.00 meters wide. There was a small gable placed in front of the main entrance. Four chedis with the square bases supported Phra Chedi. There were 28 lion sculptures around the upper square base. The Buddha images in Java Hinayana style were housed in the four arched niches as in the following:

The northern side in the first arched niche is the Buddha image in the attitude of forgiveness.

The eastern side in the second arched niche is the Buddha image in the attitude of subduing Mara.

The southern side in the third arched niche is the Buddha image in the attitude of blessing.

The western side in the third arched niche is the Buddha image in the attitude of meditation.

3.6 การดูแลรักษาความสะอาดและข้อควรปฏิบัติในวัดราชาธิวาสวิหาร

ข้อความที่พัฒนานวกรรมการสื่อความหมาย:

การรักษาบริเวณวัดราชาธิวาสวิหาร

เพื่อให้การดำเนินการของสถานที่แห่งนี้เป็นไปได้อย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพทำให้สถานที่แห่งนี้เป็นที่ศูนย์กลางเรียนรู้ด้านสถาปัตยกรรมด้านพุทธศาสนา ทุกคนที่มาใช้สถานที่แห่งนี้จะต้องร่วมมือกันรักษาสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่สมบูรณ์ และงดงามให้คงอยู่ตลอดไป โดยปฏิบัติตามกฎระเบียบของวัดราชาธิวาสวิหาร อย่างเคร่งครัดดังต่อไปนี้

- 1) ห้ามทิ้งขยะมูลฝอยลงบริเวณสาธารณะของวัดราชาธิวาสวิหาร
- 2) ช่วยกันรักษาความสะอาด
- 3) ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม

พัฒนานวกรรมการสื่อความหมายเป็นภาษาอังกฤษ ดังนี้

How to keep Watrachatiwasworaviharn' public areas

- 1) Do not leave garbage in public areas of the temple..
- 2) Help keep the clean areas.
- 3) Help keep the environment as it is.

3. อภิปรายผล

ในการอภิปรายผลครั้งนี้ผู้วิจัยจะอภิปรายใน 2 ประเด็น คือ เอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาของวัดราชาธิวาสวิหาร และการพัฒนานวกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษในอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาของวัดราชาธิวาสวิหาร ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 เอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาของวัดราชาธิวาสวิหาร

เนื่องจากวัดราชาธิวาสวิหาร กรุงเทพมหานคร นับว่าเป็นวัดอารามหลวงชั้นโทแห่งหนึ่ง ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร การเดินทางสะดวก และยังคงความเป็นธรรมชาติอยู่ สิ่งที่สูงใจและดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้มาท่องเที่ยวที่วัดราชาธิวาสวิหาร กรุงเทพมหานคร แห่งนี้ เพราะเอกลักษณ์วัดราชาธิวาสวิหาร กรุงเทพมหานคร ที่มีศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาในด้านประวัติศาสตร์สมัยกรุงละโว้ จนกระทั่งในยุครัตนโกสินทร์ทุกวันนี้ นอกจากนี้แล้ววัดราชาธิวาสวิหาร กรุงเทพมหานคร มีเอกลักษณ์สำคัญๆหลายสิ่ง และทำให้มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรมไทยในยุคสมัยละโว้ จนกระทั่งในยุคปัจจุบัน ยังมีสิ่งที่มีคุณค่าด้านศิลปะ สถาปัตยกรรมร่วมสมัย ที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ประทับใจ เช่น พระอุโบสถ ศาลาการเปรียญไม้สักทั้งหลังที่สวยงามที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จิตรกรรมฝาผนังที่เล่าเรื่องพระเวทสันดร ทั้ง 13 พระเจดีย์ และเป็นแหล่งเรียนพระพุทธรูป เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจด้านประวัติศาสตร์ของไทย ด้านศาสนาพุทธ และสถาปัตยกรรมร่วมสมัย มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำให้วัดราชาธิวาสวิหาร กรุงเทพมหานคร คงการรักษาความเอกลักษณ์ของประเทศไทย ของสถานที่แห่งนี้ ซึ่งส่งผลต่อเนื่องถึงการรักษาไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของวัดราชาธิวาสวิหาร กรุงเทพมหานคร แห่งนี้

อนึ่งเพื่อความคงไว้ซึ่งความยั่งยืนของเอกลักษณ์ของวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ในชุมชนท้องถิ่น วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ควรมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวที่ให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึกร่วมกัน ต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืนในรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนา เพราะพบว่าผู้ที่มาท่องเที่ยวที่วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ให้เหตุผลที่มาจาก ที่อยากมาที่นี่เพื่อสัมผัสความเป็นเอกลักษณ์ของไทย ซึ่งผลวิจัยส่วนนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสมคิด จิระทัศนกุล(2532) ที่ศึกษา พระอุโบสถและพระวิหารในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ความคิดเห็นและความรู้ความเข้าใจของวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับสภาพความเป็นเอกลักษณ์ของไทย ด้านสถาปัตยกรรมไทยผสมผสานยุโรปเป็นศิลปะสถาปัตยกรรมร่วมสมัยที่มีความสวยงามแห่งหนึ่งของประเทศไทย

การพัฒนาวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร แสดงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสถานที่ต้องมีระบบจัดการที่ดี ที่สามารถคงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมให้มีความดึงดูดใจต่อนักท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วม ซึ่งการดำเนินการพัฒนานี้จะบรรลุเป้าหมายหรือไม่นั้น ประชาชนในชุมชน องค์กรท้องถิ่น และภาครัฐต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพื่อความยั่งยืนของวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวในอนาคตสืบไป

3.2 การพัฒนานวัตกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษในอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร

วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ความเป็นวัดในประวัติศาสตร์ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันและมีบรรยากาศเหมาะแก่การศึกษาพุทธศาสนาด้านวัฒนธรรม แต่การขาดข้อมูลความรู้เนื้อหาสาระที่สำคัญต่อการพัฒนานวัตกรรมการสื่อความหมายในภาษาสากล คือ ภาษาอังกฤษแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติแล้วย่อมส่งผลต่อการเพิ่มปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ต้องการให้มากขึ้นตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย การทำให้วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร เป็นที่รู้จักแพร่หลายในหมู่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่นิยมการท่องเที่ยวด้านพุทธศาสนาศิลปวัฒนธรรมนั้น ต้องมีการใช้ภาษาที่สามารถสื่อความหมายของเอกลักษณ์วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสนใจและอยากมาท่องเที่ยว ในปัจจุบันข้อมูลของวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร จะรู้เฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทย การสื่อความหมายส่วนใหญ่เน้นไปเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจสำหรับนักท่องเที่ยวคนไทยเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้สถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้มีผู้สนใจมาท่องเที่ยวเฉพาะบางกลุ่มเท่านั้น ซึ่งประเด็นปัญหาของการขาดสื่อความหมายทางภาษาต่างประเทศของวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ส่งผลกระทบต่อปริมาณนักท่องเที่ยวจำนวนจำกัดนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัสเซลล์ สเตรฟ และโรบิน บุษเชล (2002) ที่ได้ศึกษาเรื่อง Interpretation in National Parks: Some Critical Question ที่พบว่าประเด็นการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นอุทยานแห่งชาติมีความสำคัญต่อการเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยว และพบว่าการสื่อความหมายที่ใช้ควรเป็นการเน้นการสื่อความหมายในเชิงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เน้นการให้ความรู้และข้อแนะนำในเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ความสำคัญของการออกแบบเนื้อหาภาษาอังกฤษเพื่อสื่อความหมายเอกลักษณ์ของสถานตากอากาศบางปูในงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับวิจัยของ กิตดาปรีตถจริยา และรัสเซลล์ สเตรฟ (2007) ที่ได้ศึกษาเรื่อง Crossing the cultural divide: Western visitors and interpretation at Ayuttaya World Heritage Site,

Thailand ที่พบว่า คนไทยมักจะให้ข้อมูลเฉพาะนักท่องเที่ยวคนไทย หรือคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย เป็นเวลานานเท่านั้น ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารไม่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้าใจ นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังมีความคิดเห็นว่าการสื่อความหมายที่ตีความจะสื่อถึงจุดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้นให้ครบถ้วน ซึ่งผลวิจัยส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาครอบครัววัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร โดยการสำรวจ สังเกต สัมภาษณ์ หลังจากนั้นได้สื่อความหมายโดยการพัฒนานวัตกรรมการสื่อสาร ภาษาอังกฤษในอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร เป็นภาษาสากล คือ ภาษาอังกฤษ การเปิดเผยถึงเอกลักษณ์ต่าง ๆ ที่แตกต่างกันในวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร โดยอาศัย ข้อมูล และข้อเท็จจริงเป็นพื้นฐาน ทำให้การสื่อความหมายครั้งนี้เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ผสมผสานกัน หลายแขนงทั้งในเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ พร้อมทั้งเรื่องราวทางพุทธศาสนาวัฒนธรรม และ สถาปัตยกรรม โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ซึ่งผลวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตตา ปรัตถจริยา (2553) ที่ว่าการให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว เป็นอย่างมาก

เนื่องด้วยการท่องเที่ยวเป็นหนทางหนึ่งในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การค้นพบเอกลักษณ์ของวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ในด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาของประเทศไทย และการที่ผู้วิจัยได้การพัฒนานวัตกรรมการสื่อสาร ภาษาอังกฤษในอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร โดยใช้ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว ผสมผสานกับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในการสร้างความหมาย เพื่อสื่อสารให้ผู้อ่านสารเข้าใจส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ แต่อย่างไรก็ตามวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ยังต้องมีการคงไว้ซึ่งกิจกรรมหลัก และพัฒนากิจกรรมใหม่ต่างๆ ที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ตลอดจนเป็นการสร้างโอกาสให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมกับนักท่องเที่ยว และผู้มาเยือนให้ได้มีประสบการณ์เรียนรู้ รับรู้เข้าใจในมรดก และวัฒนธรรมที่หลากหลายในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลให้วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร มีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น การสื่อความหมายที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยใช้ภาษาอังกฤษนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมซึ่งกิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นการสื่อความหมายที่สามารถดำเนินการได้ต่อไป อาจเป็นการสื่อด้วยเสียงตามสาย เช่นเดียวกับการวิจัยของวิไลพร สาคริก (2545) ที่วิจัยเรื่องการสื่อความหมายและการรับรู้เอกลักษณ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนหัวหิน เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า การสื่อความหมายเอกลักษณ์ของชุมชนหัวหินได้ใช้คำขวัญ สโลแกน ใช้นโยบายสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์และอนุสรณ์สถาน การอนุรักษ์ สถาปัตยกรรมและการจัดงานประเพณีต่าง ๆ เพื่อคงไว้ซึ่งการสื่อความหมายเอกลักษณ์ของหัวหิน และงานวิจัยของกิตตา ปรัตถจริยา(2553) เรื่องการออกแบบเนื้อหาภาษาอังกฤษในการสื่อความหมายเอกลักษณ์ของอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงครามโดยการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า การสื่อความหมายเอกลักษณ์ของดอนหอยหลอด และวัดเพชรสมุทรวรวิหาร นอกจากนี้การสื่อความหมายเอกลักษณ์ของอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงครามเป็นภาษาอังกฤษ ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงวัฒนธรรมของชาวต่างชาติที่มีมุมมองบางอย่างแตกต่างจากคนไทย การสื่อความหมายจึงได้เน้นการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลิซ่า คาซาวิ (2010) ซึ่งได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาประเด็นการสื่อความหมายแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นอุทยานแห่งชาติ พบว่า การสื่อความหมายควรเน้นในเชิงอนุรักษ์ การให้ความรู้ การให้คำแนะนำในการท่องเที่ยวแหล่งนั้น ๆ และด้วยสภาพสังคมที่มีการ

เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันที่มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่จำนวนมากการพัฒนานวัตกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษในอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาวัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร อาจมีการปรับเปลี่ยนโดยอาจใช้เทคโนโลยีในการช่วยสื่อความหมาย เพื่อความสะดวกรวดเร็วและเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น โดยอาจอยู่ในรูปแบบการสื่อความหมายโดยการเขียนบันทึกข้อความ แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ลงในสื่อเทคโนโลยีสาธารณะ แต่อย่างไรก็ตาม การออกแบบเนื้อหาภาษาอังกฤษตามเอกลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยวในงานวิจัยนี้ ยังคงมีข้อดีในการคงไว้ซึ่งความเป็นภาษาอังกฤษที่ได้มาตรฐาน ไม่ก่อให้เกิดการสื่อความหมายและเข้าใจที่ผิดพลาดได้ ซึ่งนับเป็นจุดเด่นของการพัฒนาวัตรกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษในอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนาวัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร ในงานวิจัยนี้

4. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ผลจากการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอ ข้อเสนอแนะแก่วัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ควรสร้างเว็บไซต์สื่อภาษาอังกฤษเพิ่มประชาสัมพันธ์ของวัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้รู้จักและอยากมาท่องเที่ยวที่วัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
2. ควรใช้ภาษาสากลคือ ภาษาอังกฤษเป็นสื่ออธิบายความหมาย ข้อมูลที่มีเนื้อหาสำคัญให้ครบถ้วน เช่น คุณประโยชน์ และความสำคัญของกรุงเทพมหานคร ป้ายชื่อเป็นภาษาอังกฤษกำกับไว้ ณ สถานที่จุดประวัติศาสตร์ ระบุความสำคัญของสถานที่สำคัญ ป้ายอธิบายถึงความสำคัญในด้านประวัติศาสตร์ ป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ในบริเวณวัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร เป็นต้น
3. ควรให้ข้อมูลที่สื่อความหมายภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาสาระ และความรู้ข้อมูลเชิงวิชาการในวัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร โดยอาจทำเป็นแผ่นป้าย แผ่นพับ สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายเป็นภาษาอังกฤษ แจกให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตั้งแต่เริ่มเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในวัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร เพื่อที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจะได้เข้าใจข้อมูลต่างๆ นอกจากนี้แล้ว ควรสร้างการสื่อความหมายที่แสดงให้เห็นคุณค่าของวัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร ด้านประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมในวิถีชีวิตของคนไทย ที่สื่อความหมายเป็นภาษาอังกฤษ ให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้เข้าใจในวัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร ด้วยตนเอง
4. ควรมีแผนที่สื่อชื่อสถานที่ต่างๆ ในแต่ละจุดในวัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสามารถเข้าใจสถานที่ตั้งแต่จุดด้วยตนเองได้และควรมีวิทยากรประจำที่วัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร ที่สามารถพูดสื่อภาษาอังกฤษได้ดี เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
5. ควรมีระบบการท่องเที่ยวแบบระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E- tourism) เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ค้นหาข้อมูลได้รวดเร็วและควรมีแผนให้บริการสื่อประสมหลายรูปแบบ (Audio Visual Materials Service) สื่อด้านโสตทัศน์ (Audio Vision) เป็นโปรแกรม ที่สามารถแปลเป็นภาษาต่างประเทศได้หลายๆ ภาษา เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ สามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ เป็นโปรแกรมที่ใช้ชุดภาษาประกอบเสียง โดยมีรูปภาพวัตรราชาธิวาสราชวรวิหาร หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องด้านประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญ และน่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. วิธีการวิจัยในงานวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ไปใช้กับ การวิจัยแหล่งท่องเที่ยว แหล่งอื่นๆ หรือสถานที่อื่นๆ ที่มีประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี เพื่อแสวงหาเอกลักษณ์ มี วัฒนธรรมในท้องถิ่นเพื่อที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต
2. งานวิจัยครั้งนี้การพัฒนานวัตกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษในศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธ ศาสนา วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร สื่อภาษาที่ออกแบบเป็นภาษาอังกฤษควรมีการวิจัยที่การพัฒนา นวัตกรรมการสื่อสารในศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนา วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร ออกแบบสื่อที่เป็น ภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาจีนกลาง ภาษาเกาหลี ภาษาในเอเชีย และภาษารัสเซีย เพื่อได้นักท่องเที่ยวกลุ่ม ใหม่ ๆ ตามแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวของประเทศ
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาการผลิตสื่อนวัตกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษในศิลปวัฒนธรรม ด้านพุทธศาสนา วัดราชาธิวาสราชวรวิหาร ออกแบบเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษในรูปแบบบทสนทนา สำหรับมัคคุเทศก์ หรือ ผู้ทำงานในวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร เพื่อแนะนำสถานที่ การโต้ตอบ แนะนำ อธิบายสถานที่ สื่อสารในเนื้อหาในแหล่งประวัติศาสตร์ คำศัพท์ที่สำคัญๆ หรือ ภาษาที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน ในวัดราชาธิวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
4. งานวิจัยครั้งนี้สื่อภาษาที่ออกแบบเป็นภาษาอังกฤษควรมีการวิจัยที่ออกแบบสื่อที่เป็น ซีดี ประกอบภาพในแหล่งท่องเที่ยวที่มีประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและ วัฒนธรรมใน ท้องถิ่นเพื่อแนะนำสถานที่ให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
5. งานวิจัยครั้งนี้สื่อ ภาษาที่พัฒนาการผลิตสื่อนวัตกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษใน ศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศาสนา วัดราชาธิวาสราชวรวิหารออกแบบเป็นภาษาอังกฤษควรมีการวิจัยที่ ออกแบบสื่อคู่มือสำหรับมัคคุเทศก์